

Regionalbarometer
Syddanmark

Juni

Nøgletal for Region Syddanmark

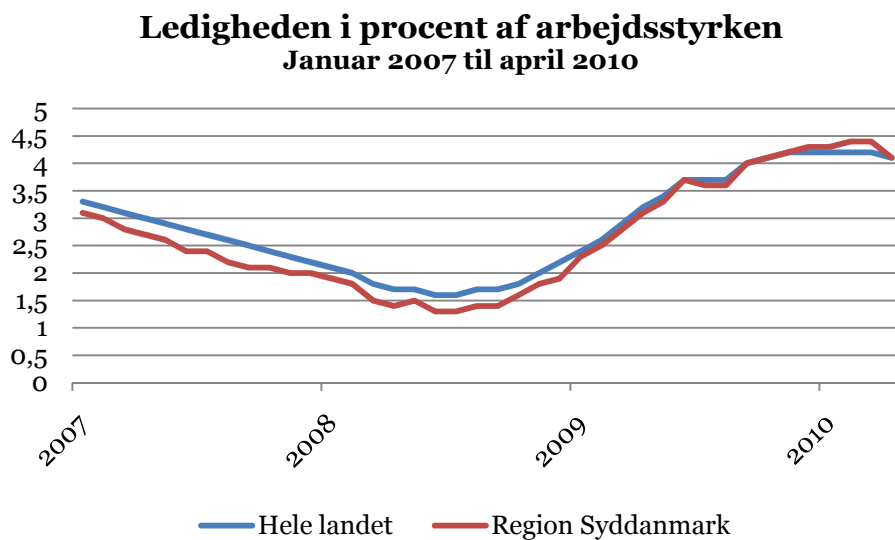
Der er omsider fremgang at spore i dansk økonomi. Privatforbruget er tiltagende, huspriserne har stabiliseret sig, og ledighedsstigningen er tilsyneladende bremset. Selvom vi langt fra står foran nogen ny forbrugsfest, synes det værste nu at være bag os.

Effekterne af krisen har været forskellige på tværs af landsdele og regioner. Formålet med dette regionalbarometer er at kaste lys over den økonomiske udvikling i Region Syddanmark. Indledningsvis gennemgås en række offentligt tilgængelige statistikker, der alle specifikt omhandler regionen. Herpå vil resultaterne af Dansk Erhvervs seneste medlemsundersøgelse blive præsenteret og fortolket. Afslutningsvis opsummeres resultaterne fra Dansk Erhvervs seneste Økonomiske prognose.

Ledighedsudviklingen

De seneste års økonomiske krise har medført en markant stigning i ledigheden over det ganske land. Den stigende ledighed medfører, at forbrugerne udviser større økonomisk tilbageholdenhed, hvilket lægger en naturlig dæmper på væksten i privatforbruget. Samtidig bevirker den stigende ledighed, at lønstigningstakten bliver mere beskedent, end tilfældet har været de seneste år. På trods af skattelettelser, er der således ikke udsigt til nogen forbrugsfest de kommende år.

Figur 1

Kilde: Danmarks Statistik

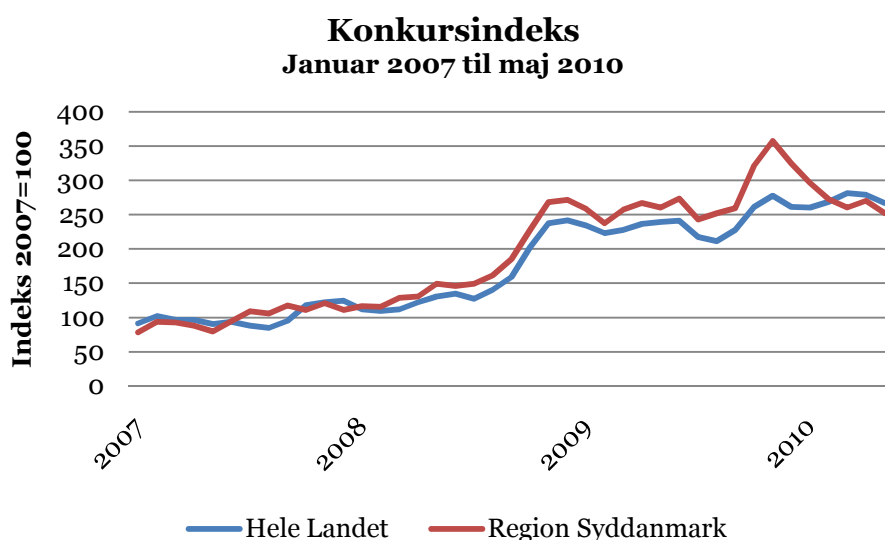
Ledigheden i Region Syddanmark har det seneste år fulgt landsgennemsnittet tæt. Det er interessant, da regionen tidligere var kendetegnet ved lav ledighed. Med andre ord har ledighedsstigningen i Region Syddanmark været over landsgennemsnittet.

De seneste måneder er ledigheden i Region Syddanmark faldet en anelse, således et ledigheden på nuværende tidspunkt er på 4,1 procent.

Konkursudviklingen

Antallet af konkurser giver en indikation på omsætningsudviklingen i et givent område. Ganske vist varierer de konkursramte virksomheder i størrelse, hvorfor tallene bør tolkes varsomt, men ikke desto mindre er statistikken interessant, fordi tallene er højaktuelle og giver et billede af erhvervs klimaet.

Figur 2

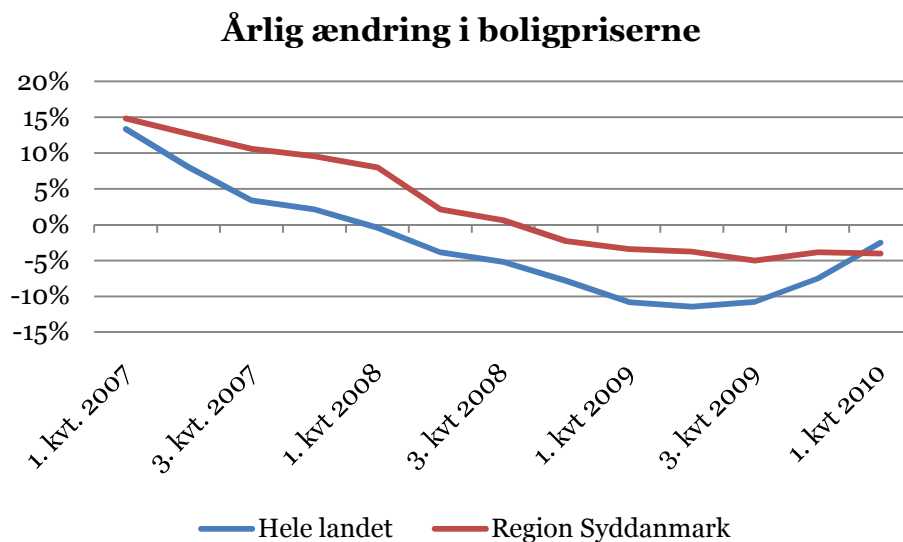
Kilde: Danmarks Statistik, Dansk Erhvervs egne beregninger

Antallet af konkurser i Regions Syddanmark er næsten tredoblet siden 2007. Dette svarer omtrent til udviklingen i resten af landet.

Ejendomsprisudviklingen

Boligprisernes udvikling spiller i høj grad ind på det private forbrug. De seneste års faldende boligpriser har mindsket danskernes formue, og derfor gjort det naturligt at øge opsparingen og mindske forbruget. På det seneste synes prisfaldet dog at være stoppet på landsplan, hvilket dels kan tilskrives det historisk lave renteniveau, og dels at priserne nu har nået et mere holdbart niveau.

Figur 3

Kilde: Danmarks Statistik, Dansk Erhvervs egne beregninger

Prisfaldet i Region Syddanmark har de seneste år været mere afdæmpet end i resten af landet. Samtidigt indtraf prisfaldet med ca. et års forsinkelse, og priserne er til stadighed svagt faldende. Faktisk var Region Syddanmark den eneste region, hvor priserne faldt i 1. kvartal 2010. På nuværende tidspunkt er kvadratmeterprisen i Region Syddanmark 17 lavere end landgennemsnittet.

Medlemsvirksomhedernes vurdering af den økonomiske situation

Dansk Erhvervs vækstskøn for dansk økonomi baserer sig både på en række økonomiske indikatorer og på en spørgeskemaundersøgelse blandt Dansk Erhvervs medlemmer. Undersøgelsen belyser medlemmernes aktuelle økonomiske situation og deres forventninger til udviklingen. Resultaterne af undersøgelsen er fordelt på de fem regioner.

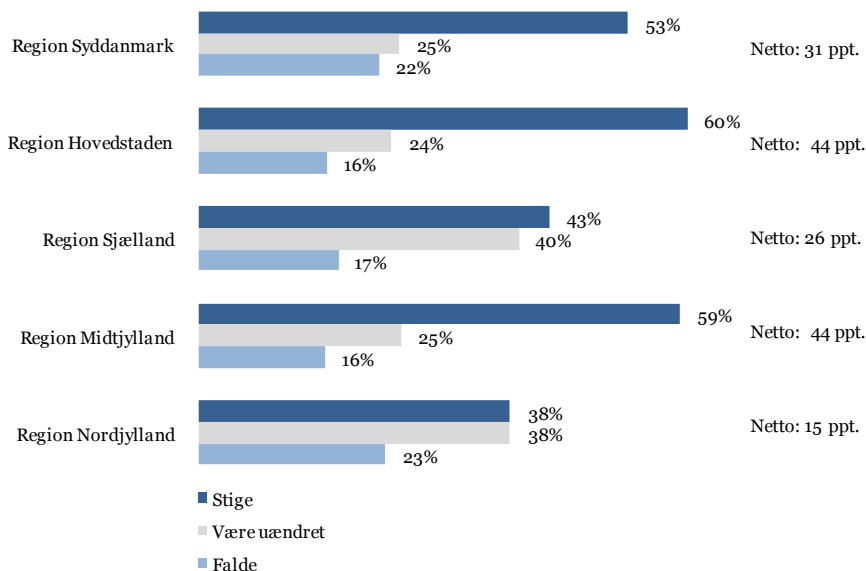
Meget positive forventninger til omsætningsudviklingen i Region Syddanmark

Medlemsundersøgelsen viser, at i alle regioner har virksomhederne positive forventninger til, hvordan deres omsætning vil udvikle sig i 2010 sammenlignet med 2009. Det gælder især virksomhederne i Region Hovedstaden og Midtjylland og dermed de regioner, hvor landets to største byer ligger. I **Region Syddanmark** forventer netto 31 procentpoint af virksomhederne en stigende omsætning, jf. Figur 4.¹

¹ Nettotalle er beregnet som den andel, der forventer en stigning, fratrukket den andel, der forventer et fald.

Figur 4

Sammenlignet med 2009 forventes det, at den samlede omsætning i 2010 vil:

Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse april 2010
n= 560

Negativ omsætningsudvikling i Region Syddanmark i 1. kvartal

Hvad angår den kvartalsvise omsætningsudvikling, har virksomhederne samlet set oplevet en nedgang i omsætningen fra 4. kvartal 2009 til 1. kvartal 2010. Det fremgår af Figur 5, der dels viser den *realiserede* omsætning i 1. kvartal 2010 sammenlignet med 4. kvartal 2009, og dels viser den *forventede* omsætning i 2. kvartal 2010 sammenlignet med 1. kvartal.

Omsætningsnedgangen stemmer overens med, at virksomhederne i starten af året havde negative forventninger til omsætningen i 1. kvartal (jf. det regionale barometer udgivet februar 2010). Faldet i omsætningen har været størst i Region Nordjylland. I **Region Syddanmark** har netto 22 procentpoint af virksomhederne haft en nedgang i omsætningen i 1. kvartal. Fremadrettet er der positive forventninger i alle regioner. Særligt virksomhederne i Region Midtjylland, Hovedstaden, Sjælland og Syddanmark ser lyst på omsætningen i 2. kvartal 2010 sammenlignet med 1. kvartal. I **Region Syddanmark** forventer netto 38 procentpoint af virksomhederne en stigning i omsætningen i 2. kvartal.

Den markante omsætningsudvikling fra 1. til 2. kvartal tyder på, at påsken var et vendepunkt for danskernes privatforbrug, hvilket især har gavnet detailhandlen. Senest er detailsalget dog faldet markant i forhold til marts 2010 og den seneste tids økonomiske tumult har øjensynligt bevirket, at mange familier ser tiden lidt an, og venter med at købe langvarige forbrugsgoder og sæsonens modetøj. Det vurderes, at der er om, at forbrugerne lader Dankortet hvile lidt ovenpå stor detailomsætning i marts og ikke et nyt længerevarende stort fald.

Figur 5: Omsætning – realiseret og forventet udvikling 1. og 2. kvartal 2010

	Realiseret omsætning i 1. kvartal 2010 ift. 4. kvartal 2009 (nettotal)	Forventet omsætning i 2. kvartal 2010 ift. 1. kvartal 2010 (nettotal)	Antal respondenter
Region Syddanmark	-22	38	116 / 117
Region Hovedstaden	-9	42	214 / 212
Region Sjælland	-4	40	81 / 80
Region Midtjylland	-10	46	94 / 96
Region Nordjylland	-44	19	52 / 52
<i>I alt</i>	<i>-14</i>	<i>19</i>	<i>557 / 557</i>

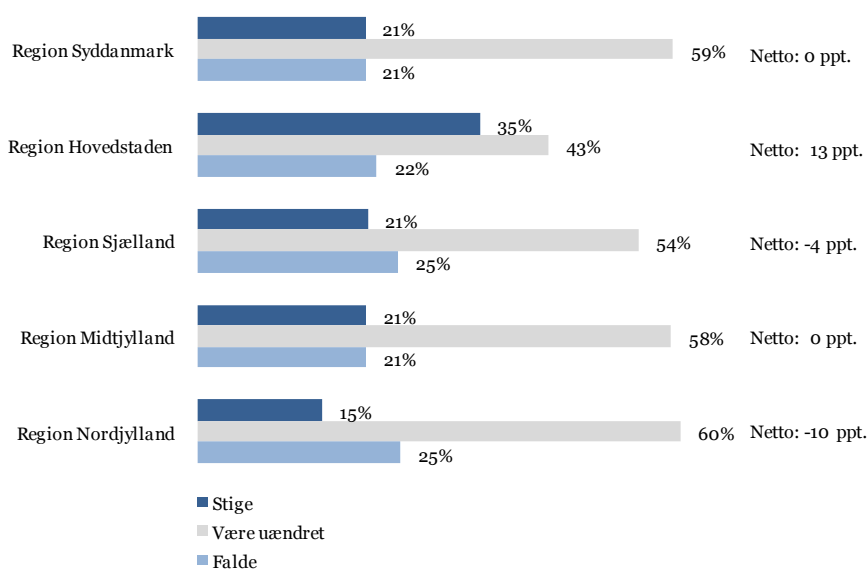
Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse april 2010

I Region Syddanmark forventes uændret beskæftigelse i 2010

Virksomhederne i de fem regioner ser forskelligt på, hvordan beskæftigelsen vil udvikle sig i 2010 sammenlignet med 2009.

Figur 6

Sammenlignet med 2009 forventes det samlede antal ansatte i 2010 at:

Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse april 2010
n= 558

I **Region Syddanmark** forventer virksomhederne en uændret beskæftigelse. Det samme gælder Region Midtjylland, mens der forventes stigende beskæftigelse i Region Hovedstaden og faldende beskæftigelse i Region Nordjylland og Sjælland.

Positive forventninger til beskæftigelsen i Region Syddanmark

Beskæftigelsesudviklingen har i alle fem regioner været negativ i 1. kvartal 2010. Men 2. kvartal ser lysere ud. I alle regioner på nær Nordjylland forventes en positiv udvikling i beskæftigelsen i 2. kvartal. Det fremgår af figur 7, der dels viser den *realiserede* beskæftigelse i 1. kvartal 2010 sammenlignet med 4. kvartal 2009, dels den *forventede* beskæftigelse i 2. kvartal 2010 sammenlignet med 1. kvartal.

Nedgangen i beskæftigelsen i 1. kvartal har været nogenlunde ensartet i de fem regioner, om end mindst i Region Hovedstaden. I **Region Syddanmark** har netto 12 procentpoint af virksomhederne oplevet et fald i beskæftigelsen.

Fremadrettet forventer virksomhederne i samtlige regioner en øget beskæftigelse eller status quo. I **Region Syddanmark** forventer netto 10 procentpoint af virksomhederne i Region Syddanmark flere ansatte i 2. kvartal end i 1. kvartal 2010.

Figur 7: Beskæftigelse – realiseret og forventet udvikling i 1. og 2. kvartal 2010

	Realiseret beskæftigelse i 1. kvartal 2010 ift. 4. kvartal 2009 (nettotal)	Forventet beskæftigelse i 2. kvartal 2010 ift. 1. kvartal 2010 (nettotal)	Antal respondenter
Region Syddanmark	-12	10	116 / 115
Region Hovedstaden	-7	14	209 / 207
Region Sjælland	-15	8	80 / 80
Region Midtjylland	-11	11	91 / 94
Region Nordjylland	-16	0	50 / 51
I alt	-11	10	546 / 547

Økonomisk Prognose for Dansk Økonomi

Dansk økonomi har været igennem 2 turbulente år, og der er fortsat stor usikkerhed om den økonomiske udvikling det resterende af 2010 og 2011. En ting er dog sikkert; efter tre fortløbende kvartaler med positiv BNP-vækst er Danmark ude af den recession, der tog sin begyndelse i efteråret 2008. Samtidig er der flere positive tendenser, som underbygger hypotesen om, at der igen er positiv fremgang i Dansk økonomi. Vi kan dog ikke komme udenom, at den økonomiske nedtur har resulteret i, at BNP per indbygger i dag er på niveau med 2005.

Dansk Erhverv forventer at BNP-væksten i 2010 bliver positiv og ender på 1,5 procent. Der er dermed tale om en opjustering af BNP-væksten i forhold til den seneste prognose på 0,8 primært som følge af mere positive tendenser i privatforbruget samt forventningerne til eksporten. Samtidig viste 1. kvartal 2010 igen en beskedne BNP fremgang. Opjusteringen i vækstsønnet ændrer dog ikke ved, at der de kommende år vil være tale om beskedne vækstrater og samtidig er det endnu uvist, hvorvidt det begyndende opsvig vil være selv bærende, når den økonomiske politik strammes.

Figur 8: Nøgletal for Dansk Økonomi

Beløb i mia. årets priser	Realvækst				
	2009	2008	2009	2010	2011
BNP	1708	-0,7%	-4,8%	1,5%	1,2%
Privatforbrug	817	-0,2%	-4,3%	1,7%	1,0%
Offentligt forbrug	492	1,5%	2,5%	0,8%	0,3%
Investeringer	312	-4,9%	-13,2%	-2,0%	3,0%
Import	727	3,0%	-13,2%	1,3%	2,2%
Eksport	784	2,4%	-10,3%	2,8%	2,1%
Ledighed (sæsonkorrigeret/ult.året)		61.000	118.200	128.000	140.000
Inflation		3,4%	1,3%	2,3%	2,0%

Kilde: Danmarks Statistik, Dansk Erhvervs egne beregninger. Alle vækstrater er udregnet på baggrund af 2000-priser

Ledigheden er nærmest stagneret de seneste måneder og hvor vi i 2009 så en gennemsnitlig månedlig stigning på 4.760 fuldtidsledige (sæsonkorrigerede), er der i de første 4 måneder af 2010 i gennemsnit registeret et fald på knap 1.000 ledige. Den lavere udvikling i ledigheden har fået Dansk Erhverv til at nedjustere ledighedsforventningerne til 128.000 i 2010 og 140.000 i 2011 (ultimo året). Beskæftigelsen er en bedre indikator for arbejdsmarkedets tilstand, og det er positivt at 1. kvartal 2010 viste en beskedne fremgang på 0,2 procent i forhold til 4. kvartal 2009. Men da beskæftigelsen i 1. kvartal 2010 var 3,5 procent lavere end i 1. kvartal 2009, er der ikke tegn på, at arbejdsmarkedet er tæt på en vending.

Fakta om spørgeskemaundersøgelsen

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført i perioden 6. – 20. april 2010. Undersøgelsen er foretaget via internettet blandt et tilfældigt udsnit af de medlemsvirksomheder, der er registreret en mailadresse på. I alt 5.565 virksomheder har modtaget skemaet, hvoraf 583 virksomheder har valgt at deltage. Det giver en svarprocent på 10.

Det bemærkes, at i spørgsmålene om udvikling fra kvartal til kvartal er respondenterne blevet bedt om, så vidt muligt, at sæsonkorrigere deres besvarelse.

Figur 9: Respondenternes fordeling på branche, størrelse og geografi

Branche	Antal ansatte		Region					
	Antal	Pct.	Antal	Pct.				
Detail	98	17%	0 – 10	292	50%	Region Hovedstaden	214	37%
Engros	100	17%	11 – 25	116	20%	Region Sjælland	81	14%
Vidensservice	79	14%	26 – 50	79	14%	Region Syddanmark	117	20%
Transport	109	19%	51 – 100	45	8%	Region Midtjylland	96	16%
Hotel, restauration mv.	107	18%	101 – 200	21	4%	Region Nordjylland	52	9%
Manuel service	15	3%	Over 200	26	4%	Uoplyst	23	4%
Fremstilling	18	3%	Uoplyst	4	1%	Total	583	100 %
Øvrige	45	8%	Total	583	100 %			
Uoplyst	12	2%						
Total	583	100 %						

*Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse april 2010
Øvrige brancher omfatter primært manuel service og fremstilling.*

Sammenlignet med Dansk Erhvervs samlede medlemsskare (totalpopulationen) er undersøgelsen branchemæssigt repræsentativ for hotel- og restaurationsbranchen. Omvendt er handels- og transportvirksomhederne underrepræsenterede, mens rådgivningsvirksomhederne er overrepræsenterede. En årsag er, at der er forskel på, hvor skrivebords-/computerbaseret en arbejdsdag er i de forskellige brancher, og hvor oplagt det derfor er at medvirke i en spørgeskemaundersøgelse.

Geografisk er undersøgelsen repræsentativ for alle fem regioner. Grundet mangelfulde oplysninger om antal ansatte i totalpopulationen er det pt. ikke muligt at vurdere den størrelsesmæssige repræsentativitet. Det bemærkes, at de nævnte skævheder i et vist omfang skyldes, at de virksomheder Dansk Erhverv har registreret en mailadresse på, fordeler sig skævt i forhold til totalpopulationen.

Dansk Erhverv er medlem af ICC/ESOMAR International Code on Market and Social Research. Det betyder, at vi forpligter os til at overholde en række kvalitetsstandarder for vores spørgeskemaundersøgelser.